

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

07 iunie 2021

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în următoarea componență:

Președinte – Toma Nadejda,

Judecători – Guzun Ion, Diaconu Iurie, Catan Liliana, Cobzac Elena,

a judecat în ședință, fără citarea părților, recursul ordinar declarat de către avocatul Panțîru Victor în numele inculpatului, prin care solicită casarea sentinței Judecătoriei Soroca, sediul Central din 25 iulie 2019 și deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Bălți din 11 septembrie 2020, în cauza penală în privința lui

Palamarciuc Dumitru Xxxxx, născut la xxxx,
originar și domiciliat în mun. xxxx, str. xxxx.

Termenul de examinare a cauzei:

1. prima instanță: 29.09.2017 – 25.07.2019;

2. instanța de apel 23.08.2019 – 11.09.2020;

3. instanța de recurs 24.11.2020 – 07.06.2021.

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Soroca, sediul Central din 25.07.2019, Palamarciuc Dumitru a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 320 alin. (2) Cod penal, și în baza acestei Legi i-a fost aplicată pedeapsa sub formă de amendă în mărime de 800 unități convenționale, echivalentul a 40 000,00 (patruzeci mii lei, 00 bani) lei, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de conducere pe un termen de 2 (doi) ani.

Actiunea civilă înaintată de către Focșa Igor a fost admisă în principiu, urmând ca asupra cuantumului despăgubirii să se pronunțe instanța în ordine civilă.

S-a respins, ca neîntemeiată, cerința acuzatorului de stat cu privire la încasarea din contul inculpatului a cheltuielilor judiciare în sumă de 47,66 lei.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a stabilit că, inculpatul Palamarciuc Dumitru, activând în calitate de administrator interimar a SA „Regia Apă-Canal” Soroca, numit prin decizia ședinței consiliului societății din 26.09.2016, fiind potrivit art. 123 alin. (1) Cod penal și art. 40, 41 din Statutul Societății pe Acțiuni „Regia Apă-Canal” Soroca, aprobat de Adunarea Generală a Acționarilor din 24.04.2013, persoană cu funcție de răspundere și managerială în cadrul societății, căreia prin alegere i s-a acordat permanent drepturi și obligații în vederea exercitării funcțiilor de conducere a societății, acțiunilor administrative de

dispoziție și organizatorico-economice, fiind cunoscut cu hotărârea Judecătorei Soroca din 05 octombrie 2016, prin care ordinul nr. 137-p din 18.07.2016 de eliberare din serviciu a șefului SELC Focșa Igor a fost anulat, cu cerința de restabilire a lui Focșa Igor la locul de muncă în funcția de șef al SELC din cadrul SA „Regia Apă-Canal” Soroca, fiindu-i prezentat la 05.10.2016 de către executorul judecătoresc Repeșcu Anastasie titlul de executare despre restabilirea ultimului la locul de muncă și fiind în drept să de-a dispoziții de rigoare în acest sens, privind restabilirea acestuia la locul de muncă serviciului personal, știind că este obligat să execute hotărârea Judecătorei Soroca din 03 octombrie 2016 și titlul executoriu, ignorând prevederile art. 89 alin. (3) din Codul Muncii, intenționat, sub diverse pretexte, nu a executat hotărârea judecătorească și titlul executoriu, chiar și după aplicarea sancțiunii contravenționale aplicate prin hotărârea Judecătorei Soroca din 25 ianuarie 2017, menținută prin decizia Curții de Apel Bălți din 26.04.2017, prin care a fost sancționat contravențional cu amendă în mărime de 200 unități convenționale în baza art. 318 alin. (2) Cod Contravențional pentru neexecutarea intenționată a hotărârii instanței de judecată.

3. Legalitatea și temeinicia sentinței a fost atacată cu apeluri de către:

3.1. Avocatul Felișcan Victor în numele inculpatului, care a solicitat admiterea apelului, casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri de achitare în privința inculpatului.

3.2. Avocatul Panțîru Victor în numele inculpatului, care la fel a solicitat admiterea apelului, casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri de achitare în privința inculpatului.

În motivarea acestuia a indicat faptul că, partea acuzării nu a administrat probe concludente privind prezența elementelor constitutive a infracțiunii incriminate în acțiunile lui Dumitru Palamarciuc.

La 02.07.2017 de către SUP a IP Soroca a fost începută urmărirea penală în privința lui Dumitru Palamarciuc, fiindu-i incriminată săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 320 alin. (2) Cod penal.

Acuzarea a stabilit că Dumitru Palamarciuc, activând în calitate de administrator interimar al SA „Regia Apă-Canal” Soroca și fiind cunoscut cu hotărârea Judecătorei Soroca din 03.10.2016, prin care ordinul nr. 137-p din 18.07.2016 de eliberare din serviciu a șefului SELC Focșa Igor a fost anulat; ignorând prevederile legale nu a executat hotărârea prin care a fost declarat nul acest ordin.

La 05.10.2017 de către executorul judecătoresc Repeșcu Anastasie a fost prezentat titlul executoriu privind restabilirea lui Focșa Igor la locul de muncă. La 25.01.2017, prin hotărârea Judecătorei Soroca, Dumitru Palamarciuc a fost sancționat cu amendă în mărime de 200 u.c., în baza art. 318 alin. (2) Cod contravențional.

Hotărâre menținută prin decizia Curții de Apel Bălți din 26.04.2017.

La 24.05.2017, de către administratorul SA „Regia Apă Canal” Soroca a fost emis ordinul nr. xxxx prin care Focșa Igor a fost repus în funcția de șef al SELC.

La 31.05.2017 a fost întocmit procesul-verbal de restabilire la locul de muncă și procedura de executare a fost încetată.

Din această relatare cronologică a evenimentelor a rezultat foarte clar că urmărirea penală a fost începută după ce procedura de executare a fost încetată.

În partea descriptivă a sentinței, instanța a menționat că apărarea eronat consideră că după aplicarea sancțiunii contravenționale inculpatului nu i-a fost consemnat un nou termen pentru executarea obligației, făcând trimitere la prevederile art. 89 alin. (3) din Codul muncii.

Instanța a relatat despre parcursul evenimentelor, încercând să motiveze că nici nu era necesar să fie acordat un termen suplimentar în vederea executării hotărârii.

Argumentele apărării privind necesitatea acordării unui termen suplimentar în vederea executării benevole a hotărârii judecătorești, după ce persoana a fost sancționată contravențional, au un suport legal.

Astfel, potrivit pct. 87 din Hotărârea Curții Constituționale nr. 13 din 11.06.2013 privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi ale art. 320 din Codul penal al Republicii Moldova nr. 985-XV din 18 aprilie 2002, în redacția Legii nr. 173 din 09 iulie 2010 pentru modificarea unor acte legislative, după aplicarea primei sancțiuni, autoritățile urmează să consemneze un nou termen pentru executarea obligației, astfel încât, la expirarea acestui nou termen, persoana să poată fi din nou trasă la răspundere.

Este regretabil că instanța nu a ținut cont de aceste constatări ale Curții Constituționale, deși conform art. 7 alin. (6) Cod de procedură penală, hotărârile Curții sânt obligatorii pentru organele de urmărire penală, instanțele de judecată și pentru persoanele participante la procesul penal.

Luând în considerare prevederile din hotărârea menționată, a constatat că fapta putea fi calificată în baza art. 320 Cod penal doar dacă organul de urmărire penală administra probe care să demonstreze acordarea unui nou termen pentru executarea hotărârii instanței de judecată (după sancționarea contravențională precum și probe care să demonstreze că după acordarea acestui nou termen persoana a refuzat în mod repetat să execute hotărârea instanței de judecată, pentru a cărei neexecutare a fost sancționat. Astfel, persoana poate fi urmărită doar pentru refuzul repetat demonstrat după ce hotărârea contravențională a devenit definitivă și executorie. Persoana nu poate fi urmărită penal pentru neexecutarea hotărârii instanței de judecată, în aspect general. Or, anterior aceasta a fost sancționată contravențional pentru neexecutarea hotărârii, iar tragerea la răspundere penală pentru aceeași neexecutare ar duce la încălcarea principiului non bis in idem.

Însăși instanța a indicat că prin prisma doctrinei și condițiilor de aplicare a art. 4 din protocolul nr. 7 la CEDO, răspunderea penală pentru săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 320 Cod penal, ca excepții de la norma generală, poate fi aplicată doar în condițiile în care a fost depășită situația premisă, care constă în tragerea la răspundere contravențională, prin care persoanei i s-a acordat posibilitatea sesizării caracterului ilegal al acțiunilor sale, prin aplicarea primară a sancțiunii contravenționale pentru cei ce nu execută hotărârile judecătorești, cu atenționarea despre eventuala răspundere penală.

Urmare a celor relatate a considerat că acuzarea nu a demonstrat două aspecte foarte importante, și anume:

a) Probarea faptului că a fost acordat un nou termen pentru executarea hotărârii instanței de judecată, după sancționarea contravențională;

b) Probarea faptului că a existat un refuz repetat de a executa hotărârea instanței de judecată (după sancționarea contravențională) în pofida stabilirii unui nou termen pentru executare.

4. Prin decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Bălți din 11 septembrie 2020, au fost respinse, ca nefondate, apelurile declarate de către avocații Felișcan Victor și Panțîru Victor în numele inculpatului, cu menținerea sentinței.

4.1. În motivarea soluției pronunțate instanța de apel a reținut că, instanța de fond, în conformitate cu prevederile art. 101 Cod de procedură penală, a verificat complet sub toate aspectele și în mod obiectiv circumstanțele cauzei și a dat probelor administrate o apreciere legală din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, corect ajungând la concluzia privind vinovăția inculpatului care se confirmă prin probele acumulate pe dosar, cercetate în instanța de fond și de apel, acțiunile inculpatului fiind corect calificate de către instanța de fond, în baza art. 320 alin. (2) Cod penal - *„neexecutarea intenționată și eschivarea de la executare de către o persoană cu funcție de răspundere a hotărârii instanței de judecată, comisă după aplicarea sancțiunii contravenționale.”*

Instanța de apel a atestat, că vinovăția inculpatului a fost confirmată și prin probele administrate de către instanța de fond și verificate suplimentar și de către instanța de apel, probe care sunt pertinente, concludente, utile și veridice ce coroborează între ele, și anume: procesul-verbal privind depistarea infracțiunii; cererea de la Focșa Igor din 10.05.2017; cererea de la Focșa Igor din 31.01.2017; decizia cu privire la aplicarea sancțiunii administrative în baza art. 318 alin. (2) Cod contravențional din 25.01.2017; cererea de la angajatul întreprinderii SA „RAC” Focșa Igor din 10.10.2016; titlul executoriu privind restabilirea la locul de muncă a lui Focșa Igor; hotărârea judecătorească Soroca din 03.10.2016; procesul-verbal nr. xxxx cu privire la contravenție/constatare din 06.10.2016; ordinul nr. xxxx din 24.05.2017 cu privire la restabilirea la serviciu; procesul-verbal de restabilire la locul de muncă din 31.05.2017; declarațiile părții vătămate Focșa Igor depuse în instanța de fond la data de 07.03.2019; declarațiile martorului Repeșcu Anastasia depuse în instanța de fond la data de 01.04.2019.

Probele enunțate incontestabil au demonstrat vinovăția inculpatului și acestea au fost prezentate de partea acuzării în cadrul ședinței instanței de apel în respingerea argumentelor din apelul avocatului în numele inculpatului.

Avocatul Panțîru Victor în ședința instanței de apel a făcut și el trimitere la unele probe care în opinia sa demonstrează contrariul, cum ar fi: ordonanța de începere a urmăririi penale din 02.07.2017; decizia Curții de Apel Bălți din 26.04.2017; titlul executoriu privind restabilirea la locul de muncă a lui Focșa Igor; procesul-verbal nr. xxxx cu privire la contravenție/constatare din 06.10.2016; ordinul nr. xxxx din 22.05.2017; procesul-verbal de restabilire la locul de muncă din data de 31.05.2017.

La stabilirea categoriei și termenului pedepsei penale, instanța de fond cu respectarea prevederilor art. 61, 75 Cod penal, a ținut cont de scopul pedepsei penale întru restabilirea echității sociale, corectarea inculpatului și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni; de criteriile generale de individualizare a pedepsei penale, ce țin de gravitatea faptei penale considerată ca fiind săvârșită de inculpat, urmările prejudiciabile, atitudinea societății față de pedeapsa penală ce urmează a-i fi stabilită inculpatului pentru fapta săvârșită, persoana inculpatului, care anterior nu a fost în conflict cu legea.

5. Avocatul Panțîru Victor în numele inculpatului, în temeiul pct. 6) și 8) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, contestă cu recurs ordinar hotărârile instanțelor de fond, solicitând casarea acestora cu remiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

În motivarea recursului ordinar invocă următoarele aspecte:

- instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel; hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția; nu au fost întrunite elementele infracțiunii, decizia fiind nemotivată și se reduce la invocarea argumentelor părților fără argumentarea primirii sau respingerii lor;

- instanța de apel nu a ținut cont de faptul că acuzarea nu a probat faptul că a fost acordat un nou termen pentru executarea hotărârii instanței de judecată, după sancționarea contravențională, precum și lipsa probării faptului că a existat un refuz repetat de a executa hotărârea instanței de judecată (după sancționarea contravențională) în pofida stabilirii unui nou termen pentru executare;

- decizia contestată este una incompletă sub aspectul motivării, pentru a fi apreciată în final ca fiind pronunțată în urma examinării obiective și multilaterale a cauzei.

6. La recursul ordinar declarat de către avocatul Panțîru Victor în numele inculpatului, în conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod procedură penală, procurorul a depus referință care a pledat pentru inadmisibilitatea recursului declarat, ca fiind vădit neîntemeiat, invocând că motivele de reapreciere a întregului sistem de probe nu se conțin în temeiul prevăzut de art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală. La soluționarea cauzei, instanța de apel a ținut cont în deplină măsură de prevederile art. 99-101 Cod de procedură penală, a cercetat cauza sub toate aspectele, iar probele prezentate verificându-le și apreciindu-le prin prisma pertinentei și concludenței, confirmă vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 320 alin. (2) Cod penal.

7. Verificând argumentele invocate în recursul ordinar în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia că acesta urmează a fi admis din următoarele considerente:

Conform prevederilor art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, *judecând recursul, instanța de recurs este în drept să îl admită, să dispună rejudecarea de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.*

De asemenea, instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârile atacate și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea

dispozițiilor de drept formal și material.

Conform art. 414 Cod de procedură penală, *instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar, și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel sau cercetează suplimentar probele administrate de instanța de fond. Instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Instanța de apel, este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.*

Decizia instanței de apel, potrivit art. 417 Cod de procedură penală trebuie să cuprindă fapta constatată de prima instanță și conținutul dispozitivului sentinței, fondul apelului și temeiurile de fapt și de drept care au dus după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

În speță aceste prevederi legale, deși sunt obligatorii, nu au fost întocmai respectate la judecarea cauzei în ordine de apel.

În sensul art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel. Erorile de drept pot fi erori de drept formal sau procesual și erori de drept material sau substanțial. Instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Din conținutul deciziei rezultă că instanța de apel la examinarea cauzei a comis un șir de erori ce fac imposibilă menținerea hotărârii atacate, și anume:

Potrivit art. 24 alin. (3), 101 alin. (1), (4), 314, 315, 336 alin. (3) pct. 6), 384 alin. (3), (4), 419 Cod de procedură penală rejudecarea cauzei de către instanța de apel se desfășoară potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță; procesul-verbal al ședinței de judecată trebuie să cuprindă consemnarea tuturor acțiunilor instanței în ordinea în care ele s-au desfășurat, documentele și alte probe care au fost cercetate în ședința de judecată; instanța de judecată este obligată, în cursul judecării cauzei, să cerceteze nemijlocit, sub toate aspectele, probele administrate; părțile participante la judecarea cauzei au drepturi egale, fiind investite de legea procesuală penală cu posibilități egale pentru susținerea pozițiilor lor, instanța de judecată pune la baza sentinței numai acele probe la cercetarea cărora părțile au avut acces în egală măsură; sentința instanței de judecată trebuie să fie legală; instanța își întemeiază sentința numai pe probele care au fost cercetate în ședința de judecată; fiecare probă urmează să fie apreciată din punctul de vedere al pertinentei, concludentei, utilității și veridicității, iar toate probele în ansamblu - din punctul de vedere al coroborării lor.

Lecturând textul deciziei recurate, se constată că instanța de apel în partea descriptivă a deciziei, doar a transcris în ordine cronologică probele care au fost puse la baza sentinței de condamnare, și printr-o frază generală a invocat: *„instanța de fond, în conformitate cu prevederile art. 101 Cod de procedură penală, a verificat complet sub toate aspectele și în mod obiectiv circumstanțele cauzei și a dat probelor administrate o apreciere legală din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, corect ajungând la concluzia privind vinovăția inculpatului care se confirmă prin probele acumulate pe dosar, cercetate în instanța de fond și de apel, acțiunile inculpatului fiind*

corect calificate de către instanța de fond, în baza art. 320 alin. (2) Cod penal - neexecutarea intenționată și eschivarea de la executare de către o persoană cu funcție de răspundere a hotărârii instanței de judecată, comisă după aplicarea sancțiunii contravenționale”, fără a pătrunde în esența problemei de fapt și de drept, susținând poziția instanței de fond în ce privește aprecierea probelor, acceptând niște concluzii de ordin general.

Se constată că instanța de apel a argumentat la general faptul că probele respective confirmă vinovăția inculpatului, fără să aprecieze fiecare probă în parte și să-și expună punctul său de vedere asupra fiecăreia și asupra admisibilității sau inadmisibilității acestora, contrar prevederilor art. 101 alin. (1) Cod de procedură penală care stipulează că fiecare probă urmează să fie apreciată din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor, or instanța de apel urma să cerceteze minuțios aspectele învinuirii înaintate lui Palamarciuc Dumitru și să-și argumenteze corespunzător concluziile trasate pe marginea alegațiilor expuse de părți.

În contextul dat, Colegiul penal lărgit specifică că, pentru corectitudinea judecării cauzei este important de a analiza minuțios toate probele acumulate în dosar, întrucât aprecierea probelor este unul din cele mai importante momente ale procesului penal, iar justa apreciere contribuie la elucidarea adevărului și la echitatea procedurii desfășurate pentru toate părțile la proces, pe când în decizia instanței de apel lipsește analiza și aprecierea probelor.

Din cererea de recurs declarată, se constată că criticele recurentului, în esență, se referă la faptul că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apeluri și nu a stabilit temeiurile de fapt și de drept care au dus la respingerea apelurilor declarate, ca nefondate, prin aceasta fiind încălcată obligația instanței de motivare a hotărârii judecătorești, care face parte din setul de garanții subsecvente procesului echitabil.

Astfel, Colegiul constată că pronunțându-se asupra motivelor invocate în apeluri, instanța de apel face doar o copiere a sentinței instanței de fond, fără a analiza punctual criticile celor doi apelanți și fără a da o nouă apreciere probelor administrate în cauza penală, or Colegiul având dreptul să reformeze sentința atacată, apriori a mers pe ideea preconcepută a instanței de fond care a statuat asupra vinovăției inculpatului, limitându-se doar la o motivare generală și pe alocuri repetată, fiind una confuză și fără o argumentare concretă, și la constatarea faptului că probele sunt pertinente, concludente și dovedesc vinovăția lui Palamarciuc Dumitru de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 320 alin. (2) Cod penal, or potrivit art. 414 alin. (5) Cod de procedură penală, instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apeluri.

De către apărare a fost invocat că:

„Partea acuzării nu a administrat probe concludente privind prezența elementelor constitutive a infracțiunii incriminate în acțiunile lui Dumitru Palamarciuc.

La 02.07.2017 de către SUP a IP Soroca a fost începută urmărirea penală în privința lui Dumitru Palamarciuc, fiindu-i incriminată săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 320 alin. (2) Cod penal.

Acuzarea a stabilit că Dumitru Palamarciuc, activând în calitate de administrator interimar S.A. Regia Apă-Canal Soroca și fiind cunoscut cu hotărârea Judecătorei Soroca din 03.10.2016, prin care ordinul nr. xxxx din 18.07.2016 de eliberare din serviciu a șefului SELC Focșa Igor a fost anulat; ignorând prevederile legale nu a executat hotărârea prin care a fost declarat nul acest ordin.

La 05.10.2017 de către executorul judecătoresc Repeșcu Anastasie a fost prezentat titlul executoriu privind restabilirea lui Focșa Igor la locul de muncă. La 25.01.2017, prin hotărârea Judecătorei Soroca, Dumitru Palamarciuc a fost sancționat cu amendă în mărime de 200 u.c., în baza art. 318 alin. (2) Cod contravențional.

Hotărâre menținută prin decizia Curții de Apel Bălți din 26.04.2017.

La 24.05.2017, de către administratorul SA „Regia Apă Canal” Soroca a fost emis ordinul nr. xxx prin care Focșa Igor a fost repus în funcția de șef al SELC.

La 31.05.2017 a fost întocmit procesul - verbal de restabilire la locul de muncă și procedura de executare a fost încetată.

Din această relatare cronologică a evenimentelor a rezultat foarte clar că urmărirea penală a fost începută după ce procedura de executare a fost încetată.

În partea descriptivă a sentinței, instanța atrage atenției că apărarea eronat consideră că după aplicarea sancțiunii contravenționale inculpatului nu i-a fost consemnat un nou termen pentru executarea obligației, făcând trimitere la prevederile art. 89 alin. (3) din Codul muncii.

Instanța a relatat despre parcursul evenimentelor, încercând să motiveze că nici nu era necesar să fie acordat un termen suplimentar în vederea — executării hotărârii.

Argumentele apărării privind necesitatea acordării unui termen suplimentar în vederea executării benevole a hotărârii judecătorești, după ce persoana a fost sancționată contravențional, au un suport legal.

Astfel, potrivit pct. 87 din Hotărârea Curții Constituționale nr. 13 din 11.06.2013 privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi ale articolului 320 din Codul penal al Republicii Moldova nr.985-XV din 18 aprilie 2002, în redacția Legii nr. 173 din 09 iulie 2010 pentru modificarea unor acte legislative, după aplicarea primei sancțiuni, autoritățile urmează să consemneze un nou termen pentru executarea obligației, astfel încât, la expirarea acestui nou termen, persoana să poată fi din nou trasă la răspundere.

Este regretabil că instanța nu a ținut cont de aceste constatări ale Curții Constituționale, deși conform art. 7 alin. (6) Cod de procedură penală, hotărârile Curții sânt obligatorii pentru organele de urmărire penală, instanțele de judecată și pentru persoanele participante la procesul penal.

Luând în considerare prevederile din hotărârea menționată, a constatat că fapta putea fi calificată în baza art. 320 Cod penal, doar dacă organul de urmărire penală administra probe care să demonstreze acordarea unui nou termen pentru executarea hotărârii instanței de judecată (după sancționarea contravențională precum și probe care să demonstreze că după acordarea acestui nou termen persoana a refuzat în mod repetat să execute hotărârea instanței de judecată, pentru a cărei neexecutare a fost sancționat. Astfel, persoana poate fi urmărită doar pentru refuzul repetat demonstrat după ce hotărârea contravențională a devenit definitivă și executorie. Persoana nu poate fi urmărită penal pentru neexecutarea hotărârii instanței de judecată, în aspect general. Or, anterior aceasta a fost sancționată

contravențional pentru neexecutarea hotărârii, iar tragerea la răspundere penală pentru aceeași neexecutare ar duce la încălcarea principiului non bis in idem.

Însăși instanța a indicat că prin prisma doctrinei și condițiilor de aplicare a art. 4 din protocolul nr. 7 la CEDO, răspunderea penală pentru săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 320 Cod penal, ca excepții de la norma generală, poate fi aplicată doar în condițiile în care a fost depășită situația premisă, care constă în tragerea la răspundere contravențională, prin care persoanei i s-a acordat posibilitatea sesizării caracterului ilegal al acțiunilor sale, prin aplicarea primară a sancțiunii contravenționale pentru cei ce nu execută hotărârile judecătorești, cu atenționarea despre eventuala răspundere penală.

Urmare a celor relatate anterior a considerat că acuzarea nu a demonstrat două aspecte foarte importante, și anume:

a) Probarea faptului că a fost acordat un nou termen pentru executarea hotărârii instanței de judecată, după sancționarea contravențională;

b) Probarea faptului că a existat un refuz repetat de a executa hotărârea instanței de judecată (după sancționarea contravențională) în pofida stabilirii unui nou termen pentru executare."

În atare situație, Colegiul penal lărgit consideră, că decizia instanței de apel contravine prevederilor art. 414, 417, 419 Cod de procedură penală, or obligația de motivare a hotărârilor judecătorești face parte din setul de garanții stabilit pentru existența unui proces echitabil. Conform jurisprudenței CtEDO, expuse în cazurile aplicării art. 6 al Convenției, o hotărâre motivată demonstrează că părțile au fost auzite în cadrul procesului penal, având posibilitatea ca această hotărâre să poată fi verificată în cadrul căilor de atac și oferă posibilitatea persoanelor interesate de a pregăti o cerere de apel sau recurs. (*Suominen c. Finlandei (2003) §37, Kuznetsov și alții c. Rusiei (2007) §85*)

Mai mult, Curtea Europeană a consemnat în repetate rânduri că, la judecarea cauzei de către instanța de apel și la adoptarea deciziei, aceasta nu se poate limita la preluarea totală sau parțială a motivării formulate de instanța de fond, ci trebuie să analizeze din nou cauza, în fapt și în drept, și să răspundă argumentat la criticile și mijloacele de apărare invocate de părți, or doar astfel se demonstrează că părțile au fost auzite în cadrul examinării acestei cauze penale.

Reieșind din cele expuse, instanța de recurs ajunge la concluzia că cele enunțate cad sub incidența pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală și nu pot fi corectate în instanța de recurs, urmând a admite recursul declarat, cu casarea deciziei instanței de apel și dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță de apel, iar la rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care reglementează procedura de rejudecare și limitele acesteia, să se pronunțe în strictă conformitate cu prevederile legii procesual-penale asupra tuturor circumstanțelor de fapt ale cauzei și să țină seama de cele invocate în prezenta decizie, să verifice și să aprecieze învinuirea înaintată inculpatului, probele administrate și examinate în instanța de fond, să le dea o apreciere cuvenită cu argumentarea admisibilității sau inadmisibilității fiecărei probe examinate, ținând cont de motivele casării deciziei atacate, să înlătore omisiunile admise și să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu

prevederile art. 417 Cod de procedură penală.

8. În conformitate cu art. art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE:

Admite recursul ordinar declarat de către avocatul Panțîru Victor în numele inculpatului, casează total decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Bălți din 11 septembrie 2020, în cauza penală în privința lui **Palamarciuc Dumitru Xxxxx**, și dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune căilor de atac.

Pronunțată integrală la **08 iulie 2021**.

Președinte:

Toma Nadejda

Judecători:

Guzun Ion

Catan Liliana

Diaconu Iurie

Cobzac Elena